
Medisin og magi hånd i hånd

AKTUELT I FORENINGEN

LISBET T. KONGSVIK

lisbet.kongsvik@legeforeningen.no

Helsepolitisk avdeling

Kristine Hjulstad blir kalt for «tryllelegen». Helt siden hun var barn har trylling og magisk teater vært en kjær hobby. Da hun som ung ble alvorlig kreftsyk, var det tryllingen som holdt henne oppe.

BRUKER EGNE ERFARINGER: – Min kreftsykdom har nok gjort meg tryggere i samtaler om vanskelige tema med pasientene mine, sier fastlege Kristine Hjulstad.

Foto: Privat

Allerede som barn var Kristine god i trylling og fikk lov til å opptre i tryllekunstneren Davido sine show. Som 14-åring vant hun på 90-tallet premier i seniorklassen i trylling. Fremtiden så lys ut.

Men som 16-åring ble Kristine rammet av en sjelden form for eggstokkreft. Det viste seg at kreften hadde spredd seg til både nyrer og bukspyttkjertel. Diagnosen var alvorlig, og prognosene dårlige. Ingen trodde hun ville overleve. Fra å være en aktiv og skoleflink jente, falt skole og venner i grus, og dagene ble preget av sykehusopphold og kreftbehandling. Heldigvis ga tryllehobbyen henne håp i en vanskelig sykdomstid.

– Trylling er undringens kunst. Det går ikke an å trylle vekk kreft, men i magien er det håp, vilje, og også litt tro på at det er umulige er mulig, sier Kristine Hjulstad.

Mestring og mening

Kristine har alltid hatt et ønske om å bli lege. Selv om hun mistet mange viktige skoleår på grunn av sykdom, mistet hun aldri troen på målet.

– Livet ble snudd på hodet da jeg fikk kreft og erklært ufør allerede som 17-åring. Jeg ble isolert og avskåret fra alt det som hører en normal ungdomstid til. Tryllehobbyen ble liksom alt jeg hadde. Jeg kom sent i gang, brukte åtte år på å gjennomføre videregående, og begynte på medisinstudiet som 26-åring. I løpet av årene på videregående satset jeg mye på tryllingen for å bygge meg selv opp og føle mestring og mening. På den måten klarte jeg å opparbeide en viss kreativ kompetanse, men først og fremst så bygget jeg opp helsen min, sier hun, og fortsetter:

– Hver eneste dag føler jeg takknemlighet for at det mot alle odds har gått så bra med meg. Jeg må klype meg selv i armen. Er det virkelig sant? Nå er det jeg som sitter her i den andre enden som lege, og som skal hjelpe mennesker som sliter med diverse symptomer.

Problemløser

Kristine er i dag fastlege ved Gvarv legekontor i Telemark. De er fem leger på et etablert og godt driftet legesenter. Alle legene ved kontoret er fastlønnet.

– Det er deilig å være fastlønnet. Jeg kan konsentrere meg om faget og overlate det andre til kommunen. Dette legekantoret er et godt sted å være, man skal jo tenke på egen helse og velvære også, understreker hun, og tilføyer:

– Nå kan jeg jobbe med faget på en måte som ikke tar helt luven fra meg. Jeg synes allmennmedisinen er veldig fin, her får jeg møtt og fulgt pasientene over lengre tid. Å være fastlege gir både glede og frustrasjon. Jeg møter på sosiale og økonomiske problemer, samlivsproblemer og sykdom. Alt griper inn i hverandre. På godt og vondt føler jeg at jeg er en problemløser.

Pasientenes historier

– Mange er nok litt redde for å velge fastlegeyrket, noe jeg også var. Men nå er jeg veldig fornøyd og har ikke angret et sekund. Jeg får brukt hele utdannelsen min, og jeg føler at jeg får brukt meg selv og den jeg er. Den største takken i allmennmedisinen er når pasienten deler det som er mest smertefullt. Hvis jeg innlemmes i det, så vet jeg at jeg har nådd frem, sier Kristine Hjulstad, og legger til:

– Jeg skulle gjerne vært kreftsykdommen og alt det vonde jeg har opplevd foruten. Når det tross alt ble som det ble, så ser jeg på det som en kunnskapskapital jeg virkelig har glede av. Det gir meg en forståelse av hva lidelse, meningsløshet og smerte er. Jeg føler meg nok derfor tryggere i situasjoner hvor jeg må snakke om ubehagelig ting med pasientene mine enn jeg ellers ville ha vært. Slik føler jeg at jeg har fått en dannelses gjennom sykdommen som hjelper meg i jobben som lege. Jeg brenner virkelig for pasientenes fortellinger, sier hun.

Forsket på unge kreftoverlevende

I tillegg til fastlegestillingen, har Kristine en bistilling som universitetslektor ved Universitetet i Oslo. Hun har gjort et forskningsarbeid på unge kreftoverlevendes fortellinger om seg selv, og undersøkt hva langvarig sykdom gjør med selvforståelsen og identiteten til unge mennesker. Forskningen viser at ungdom som rammes av kreft på flere måter er mer sårbare enn eldre kreftsyke, fordi de er i en overgangsfase hvor de skal etablere seg som voksne.

– Du vil så gjerne delta i de friskes samfunn, ta utdanning, stifte familie og så videre, men så har du hele tiden helseproblemer som minner deg på at du ikke er helt som alle andre, sier Kristine Hjulstad.

Hun forteller at forskningen også hjalp henne selv til å sette ord på hva hun hadde vært gjennom.

– Alvorlig sykdom i unge år former identiteten din. Sykdommen er med på å bygge både din egen fortelling om deg selv og røkter veldig ved selverkjennelsen. Følelsen av å ligge brakk er vond. Denne annerledesheten, denne følelsen av å leve et liv ved siden av alle andre, det er selvfølgelig fryktelig smertefullt i unge år, understreker Kristine, og legger til at for henne er frykten for ensomhet like stor som frykten for tilbakefall.

Å lete etter mening

Kristine Hjulstad har i dag en tilværelse med store smerter. Dette er en del av sykdommen som hun dessverre ikke blir kvitt.

– Jeg må leve med det, og det kan være tungt. I perioder er jeg veldig aktiv og har overskudd til både jobb og trylling, mens andre perioder er preget av sykdom, sier hun og fortsetter:

– Det er så meningsløst å være syk; det blir en evig kamp for å lete etter mening. Jeg har vært pasient og levd med dette åket over meg i så mange år. Heldigvis har jeg fått god smertehjelp, men det er jo klart det er en kognitiv oppgave å mestre smerter i stor grad, og likevel finne mening og mestring. Samtaler rundt dette liker jeg veldig godt å ha med pasientene mine.

PÅ SCENEN: – Trylling er undringens kunst, sier Kristine Hjulstad. Foto: Privat.

Trylletriks i frakkelommen

Selv om legedrømmen var sterk hos Kristine, så studerte hun også i en periode teatervitenskap, drama, og idéhistorie, og lurte på om hun heller skulle satse på det.

– Jeg rakk å få et sterkt og godt forhold til humanistiske fag da jeg var syk. Kunsten tar den subjektive erfaringen på alvor, og den kan jo falle litt bort i dette objektive blikket vi har på legekantoret. Jeg opplever at mens jeg er utøvende, og skriver og leser, så lærer jeg veldig mye om mennesket. Det kan jeg ta med meg inn i samtaler med pasienter, og i møte med mennesker i krise. Så er jeg så heldig å ha denne lekenheten som ligger i det å kunne trylle. Jeg har noen tryllesaker på kontoret, og tryller litt når jeg har barn som pasienter. Men jeg tryller enda mer for de voksne, de er mest nysgjerrige, forteller hun.

Teater og magi

I november i fjor satte Kristine Hjulstad opp et teaterstykke på Kongsberg energimølle; en monolog hun har skrevet om filosofen Søren Kierkegaard og hans katastrofale forlovelse.

– Han forlovet seg, angret seg, hevet forlovelsen, og angret også på det. Jeg har alltid vært veldig glad i Kierkegaard og lest mye av ham, og ble fristet til å skrive om denne bittersøte relasjonen som egentlig bare sier noe om hvor vanskelig det er å være menneske, sier hun.

Monologen ble skrevet til en filosofifestival for noen år siden, og så blitt utviklet videre. Den akkompagneres med klassisk musikk og tryllekunst.

– I dette stykket går jeg mer inn i teaterverdenen, men tryllingen er alltid med som en del av det visuelle repertoaret i forestillingene jeg holder. Jeg kaller kunstuttrykket mitt for magisk teater, avslutter Norges eneste fastlege og tryllekunstner.

Publisert: 12. februar 2024. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.24.02.12

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 25. mars 2026.